

Europos Sąjungos ir Maroko karalystės
SUSITARIMAS
kuriuo nustatomas ginčų sprendimo mechanizmas

EUROPOS SAJUNGA (toliau – Sąjunga)

ir

MAROKO KARALYSTĖ (toliau – Marokas)

SUSITARĖ:

I SKYRIUS

TIKSLAS IR TAIKymo SRITIS

1 straipsnis

Tikslas

Šiuo susitarimu siekiama vengti prekybos ginčų tarp Šalių ir juos spręsti siekiant, jei įmanoma, abiem pusėms priimtino sprendimo.

2 straipsnis

Susitarimo taikymas

1. Šio susitarimo nuostatos taikomos visiems ginčams dėl tariamo Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimo, įsteigiančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Maroko Karalystės asociaciją⁽¹⁾ (toliau – Asociacijos susitarimas), II antraštinės dalies (išskyrus 24 straipsnį) arba Europos Sąjungos ir Maroko Karalystės susitarimo pasikeičiant laiškais dėl abipusių liberalizavimo priemonių, taikytinų žemės ūkio produktams, perdirbtiems žemės ūkio produktams, žuviai ir žuvininkystės produktams, bei dėl Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimo, įsteigiančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Maroko Karalystės asociaciją, 1, 2 ir 3 protokolų bei jų priedų pakeitimų nuostatų pažeidimo. Šio susitarimo procedūros taikomos, jei praėjus 60 dienų nuo kreipimosi į Asociacijos tarybą dėl ginčo pagal Asociacijos susitarimo 86 straipsnį, Asociacijos tarybai ginčo išspręsti nepavyko.

2. Asociacijos susitarimo 86 straipsnis taikomas ginčams, susijusiems su kitų Asociacijos susitarimo nuostatų taikymu ir aiškinimu.

3. Taikant 1 dalį ginčas laikomas išspręstu Asociacijos tarybai priėmus sprendimą, kaip numatyta Asociacijos susitarimo 86 straipsnio 2 dalyje, arba jai paskelbus, kad ginčo nebėra.

⁽¹⁾ Šio susitarimo nuostatos nedaro poveikio Protokolo dėl sąvokos „produktų kilmė“ apibrėžties ir administracinio bendradarbiavimo metodų 34 straipsnio taikymui.

II SKYRIUS

KONSULTACIJOS IR TARPININKAVIMAS

3 straipsnis

Konsultacijos

1. Šalys siekia išspręsti visus nesutarimus dėl 2 straipsnyje nurodytų nuostatų aiškinimo ir taikymo ir, surengusios konsultacijas, stengiasi kuo skubiau rasti tinkamą ir abiem pusėms priimtina sprendimą. Šių konsultacijų metu Šalys taip pat privalo aptarti galimą tariamo nuostatų pažeidimo poveikį jų prekybai.

2. Šalis kreipiasi dėl konsultacijų, pateikdama rašytinį prašymą kitai Šaliai bei nusiųsdama jo kopiją Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui, ir nurodo ginčijamąją priemonę bei 2 straipsnyje nurodytas susitarimų nuostatas, kurios, kaip ji mano, yra pažeistos.

3. Konsultacijos surengiamos per 40 dienų nuo prašymo gavimo dienos ir vyksta Šalies atsakovės teritorijoje, jei Šalys nesusitaria kitaip. Konsultacijos laikomos pasibaigusiomis per 60 dienų nuo prašymo gavimo dienos, nebent abi Šalys sutiktų tęsti konsultacijas. Konsultacijos, visų pirma visa šios procedūros metu atskleista informacija ir Šalių pateiktos nuomonės, yra konfidencialios ir jas vykdant nepažeidžiamos nei vienos Šalies teisės jokiose tolesnėse procedūrose.

4. Skubos atvejais, įskaitant atvejus, susijusius su greitai gendančiomis arba sezoninėmis prekėmis, konsultacijos surengiamos per 15 dienų nuo prašymo gavimo dienos ir laikomos pasibaigusiomis per 30 dienų nuo prašymo gavimo dienos.

5. Jei Šalis, kuriai teikiamas prašymas, per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos neatsako į prašymą rengti konsultacijas, arba jei konsultacijos nesurengiamos per 3 arba 4 dalyje nustatytus terminus, jei konsultacijos užbaigtos nepasiekus abiem pusėms priimtino sprendimo, Šalis ieškovė gali prašyti sudaryti arbitrų kolegiją pagal 5 straipsnį.

4 straipsnis

Tarpininkavimas

1. Konsultacijų metu nepavykus rasti abiem pusėms priimtino sprendimo, Šalys gali susitarti kreiptis į tarpininką. Rašytinį prašymą tarpininkauti Šalis atsakovei turi pateikti Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui; jame ji nurodo priemonę, dėl kurios vyko konsultacijos, ir tarpusavio sutarimu nustatytą tarpininkavimo įgaliojimą. Kiekviena Šalis išsipareigoja palankiai atsižvelgti į prašymus tarpininkauti.

2. Išskyrus atvejus, kai per 10 darbo dienų nuo prašymo tarpininkauti gavimo dienos Šalys bendrai pasirenka tarpininką, Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečio pirmininkai arba jų atstovai burtų keliu išrenka tarpininką iš asmenų, įtrauktų į 19 straipsnyje nurodytą sąrašą ir nesančių nei vienos Šalies piliečiais, sąrašo. Tarpininkas išrenkamas per 15 darbo dienų nuo prašymo tarpininkauti gavimo dienos. Ne vėliau nei per 30 dienų nuo jo išrinkimo tarpininkas privalo sušaukti Šalis į posėdį. Ne vėliau nei prieš 15 dienų iki posėdžio kiekviena Šalis pateikia informaciją tarpininkui, kuris savo nuožiūra prirėkęs gali prašyti papildomos informacijos iš Šalių, specialistų arba techninių patarėjų. Taip gauta informacija turi būti atskleista abiem Šalims, kad jos galėtų pateikti pastabas. Tarpininkas pateikia nuomonę ne vėliau nei per 45 dienas nuo jo išrinkimo.

3. Tarpininkas į savo nuomonę gali įtraukti vieną ar daugiau rekomendacijų, kaip išspręsti ginčą pagal 2 straipsnyje nurodytas nuostatas. Į tarpininko nuomonę atsižvelgti neprivaloma.

4. Šalys gali susitarti keisti 2 dalyje nurodytus terminus. Tarpininkas taip pat gali nuspręsti keisti minėtus terminus kurios nors Šalies prašymu, atsižvelgdamas į susijusios Šalies patiriamus konkrečius sunkumus arba atvejo sudėtingumą.

5. Su tarpininkavimu susijusios procedūros, ypač tarpininko nuomonė, visa atskleista informacija ir Šalių pozicijos šių procedūrų metu, yra konfidencialios ir jas vykdančios nepažeidžiamos nei vienos Šalies teisės jokiose tolesnėse procedūrose.

6. Šalims susitarus tarpininkavimo procedūros gali būti tęsiamos vykstant arbitražo procedūrai.

7. Tarpininkas pakeičiamas tik remiantis darbo tvarkos taisyklių 18–21 taisyklėse išdėstytomis priežastimis ir jose nurodyta tvarka.

III SKYRIUS

GINČŲ SPRENDIMO PROCEDŪROS

I SKIRSNIS

Arbitražo procedūra

5 straipsnis

Arbitražo procedūros inicijavimas

1. Jei Šalims nepavyko išspręsti ginčo konsultacijų metu, kaip numatyta 3 straipsnyje, arba kreipusis į tarpininką, kaip numatyta 4 straipsnyje, Šalis ieškovė gali pateikti prašymą sudaryti arbitrų kolegiją.

2. Rašytinis prašymas sudaryti arbitrų kolegiją pateikiamas Šaliai atsakovei ir Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui. Šalis ieškovė prašyme nurodo konkrečią ginčijamąją priemonę ir paaiškina, kodėl tokia priemonė pažeidžia 2 straipsnyje nurodytas nuostatas. Sudaryti arbitrų kolegiją prašoma ne vėliau nei per 18 mėnesių nuo prašymo surengti konsultacijas gavimo dienos, nepažeidžiant Šalies ieškovės teisių ateityje prašyti naujų konsultacijų tuo pačiu klausimu.

6 straipsnis

Arbitrų kolegijos sudarymas

1. Arbitrų kolegiją sudaro trys arbitrai.

2. Per 10 darbo dienų nuo prašymo Šaliai atsakovei sudaryti arbitrų kolegiją gavimo dienos Šalys konsultuojasi, siekdamas susitarti dėl arbitrų kolegijos sudėties.

3. Šalims nepavykus susitarti dėl arbitrų kolegijos sudėties per 2 dalyje nustatytą laikotarpį, kiekviena Šalis gali prašyti Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečio pirmininkų arba jų atstovų visus tris narius iš pagal 19 straipsnį sudaryto sąrašo išrinkti burtų keliu: vieną narį iš asmenų, pasiūlytų Šalies ieškovės, vieną narį iš asmenų, pasiūlytų Šalies atsakovės, ir vieną narį iš asmenų, kuriuos Šalys išrinko pirmininkauti. Šalims susitarus dėl vieno ar daugiau arbitrų kolegijos narių, likusieji nariai renkami tokia pačia tvarka.

4. Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečio pirmininkai arba jų atstovai išrenka arbitrus per penkias darbo dienas nuo 3 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos.

5. Arbitrų kolegijos sudarymo diena yra diena, kai išrenkami visi trys arbitrai.

6. Arbitrai pakeičiami tik remiantis Darbo tvarkos taisyklių 18–21 taisyklėse išdėstytomis priežastimis ir jose nurodyta tvarka.

7 straipsnis

Tarpinė arbitrų kolegijos ataskaita

Ne vėliau nei per 120 dienų nuo arbitrų kolegijos sudarymo dienos arbitrų kolegija paskelbia Šalims tarpinę ataskaitą, kurioje išdėstomi nustatyti faktai, atitinkamų nuostatų taikomumas ir pagrindžiamos išvados bei teikiamos rekomendacijos. Bet kuri Šalis gali pateikti arbitrų kolegijai rašytinį prašymą peržiūrėti konkrečius tarpinės atskaitos aspektus ne vėliau nei per 15 dienų nuo jos paskelbimo. Į kolegijos galutinės atskaitos išvadas įtraukiamos diskusijos dėl tarpinės peržiūros etapu pateiktų argumentų.

8 straipsnis

Arbitrų kolegijos sprendimas

1. Arbitrų kolegija paskelbia savo sprendimą Šalims bei Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui per 150 dienų nuo arbitrų kolegijos sudarymo dienos. Jei arbitrų kolegija mano, kad šio termino laikytis neįmanoma, arbitrų kolegijos pirmininkas privalo raštu pranešti apie tai Šalims ir Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui, nurodydamas vėlavimo priežastis ir dieną, kurią arbitrų kolegija ketina užbaigti darbą. Sprendimas jokių būdu negali būti paskelbtas vėliau nei po 180 dienų nuo arbitrų kolegijos sudarymo dienos.

2. Skubos atvejais, įskaitant atvejus, susijusius su greitai gendančiomis arba sezoninėmis prekėmis, arbitrų kolegija deda visas pastangas, kad sprendimas būtų paskelbtas per 75 dienas nuo jos sudarymo dienos. Sprendimas jokių būdu negali būti paskelbtas vėliau nei po 90 dienų nuo arbitrų kolegijos sudarymo. Arbitrų kolegija per 10 dienų nuo jos sudarymo pateikia preliminarų sprendimą, ar atvejis vertintinas kaip skubus.

3. Abiejų Šalių prašymu arbitrų kolegija bet kuriuo metu sustabdo darbą Šalių sutartam laikotarpiui, nevirsijančiam 12 mėnesių, ir Šalies ieškovės prašymu vėl atnaujina darbą sutarto laikotarpio pabaigoje. Jei Šalis ieškovė nepaprašo arbitrų kolegijos atnaujinti darbo iki sutarto sustabdymo laikotarpio pabaigos, procedūra nutraukiama. Sustabdžius ir nutraukus arbitrų kolegijos darbą nepažeidžiamos nei vienos Šalies teisės jokios kitos tuo pačiu klausimu vykstančios procedūros metu.

II SKIRSNIS

Sprendimo įgyvendinimas

9 straipsnis

Arbitrų kolegijos sprendimo įgyvendinimas

Kiekviena Šalis imasi priemonių, būtinų arbitrų kolegijos sprendimui įgyvendinti, ir Šalys privalo stengtis susitarti dėl laikotarpio, per kurį tas sprendimas turi būti įgyvendintas.

10 straipsnis

Pagrįstos trukmės laikotarpis sprendimui įgyvendinti

1. Ne vėliau kaip per 30 dienų nuo arbitrų kolegijos sprendimo paskelbimo Šalims, Šalis atsakovė Šaliai ieškovei ir Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui nurodo laikotarpį, kurio jai reikia sprendimui įgyvendinti (toliau – pagrįstos trukmės laikotarpis), jei neįmanoma sprendimo įgyvendinti iškart.

2. Šalims nesutarus dėl pagrįstos trukmės laikotarpio arbitrų kolegijos sprendimui įgyvendinti, Šalis ieškovei per 20 dienų nuo pagal 1 dalį Šalies atsakovės pateikto pranešimo gavimo raštu paprašo arbitrų kolegijos nustatyti pagrįstos trukmės laikotarpį. Apie tokį prašymą tuo pačiu metu pranešama kitai Šaliai ir Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui. Arbitrų kolegija paskelbia savo sprendimą Šalims ir Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui per 30 dienų nuo prašymo pateikimo dienos.

3. Pagrįstos trukmės laikotarpis gali būti pratęstas Šalių tarpusavio susitarimu.

11 straipsnis

Priemonių, kurių imtasi arbitrų kolegijos sprendimui įgyvendinti, peržiūra

1. Iki pagrįstos trukmės laikotarpio pabaigos Šalis atsakovė praneša kitai Šaliai ir Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui apie priemones, kurių ji ėmėsi arbitrų kolegijos sprendimui įgyvendinti.

2. Jei Šalys nesutaria dėl priemonės, apie kurią pranešta pagal 1 dalį, arba jos atitikties 2 straipsnyje nurodytoms nuostatomis, Šalis ieškovei gali pateikti rašytinį prašymą arbitrų kolegijai priimti sprendimą šiuo klausimu. Tokiame prašyme nurodoma konkreti ginčijamoji priemonė ir paaiškinama, kodėl tokia priemonė neatitinka 2 straipsnyje nurodytų nuostatų. Arbitrų kolegija paskelbia savo sprendimą per 90 dienų nuo prašymo pateikimo dienos. Skubos atvejais, įskaitant atvejus, susijusius su greitai gendančiomis arba sezoninėmis prekėmis, arbitrų kolegija paskelbia savo sprendimą per 45 dienas nuo prašymo pateikimo dienos.

12 straipsnis

Laikinos taisomosios priemonės, kurių imamas, jei neįgyvendinamas arbitrų kolegijos sprendimas

1. Jei Šalis atsakovė iki pagrįstos trukmės laikotarpio pabaigos nepraneša apie jokią priemonę, kurios imtasi arbitrų kolegijos sprendimui įgyvendinti, arba jei arbitrų kolegija nusprendžia, kad priemonė, apie kurią pranešta pagal 11 straipsnio 1 dalį, nesuderinama su Šalies išipareigojimais pagal 2 straipsnyje nurodytas nuostatas, Šalis atsakovė Šalies ieškovės prašymu pateikia pasiūlymą dėl laikinos kompensacijos.

2. Jei dėl kompensacijos nesutariama per 30 dienų nuo pagrįstos trukmės laikotarpio pabaigos arba nuo arbitrų kolegijos sprendimo pagal 11 straipsnį, kad priemonė, kurios imtasi, yra nesuderinama su 2 straipsnyje nurodytomis nuostatomis, Šalis ieškovė įgyja teisę, apie tai pranešusi kitai Šaliai ir Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui, sustabdyti visus dėl bet kurios 2 straipsnyje nurodytos nuostatos atsirandančius įsipareigojimus, kurie yra lygiaverčiai dėl pažeidimo atsiradusiai žalai, susijusiai su panaikinimu arba sumažinimu. Šalis ieškovė gali sustabdyti įsipareigojimus praėjus 10 darbo dienų nuo Šalies atsakovės pateikto pranešimo gavimo dienos, nebent Šalis atsakovė paprašo arbitražo procedūros pagal 3 dalį.

3. Jei Šalis atsakovė mano, kad sustabdymo mastas neatitinka dėl pažeidimo atsiradusios žalos, susijusios su panaikinimu arba sumažinimu, lygio, ji gali pateikti arbitrų kolegijai rašytinį prašymą išspręsti šį klausimą. Iki 2 dalyje nurodyto 10 darbo dienų laikotarpio pabaigos apie tokį prašymą pranešama kitai Šaliai ir Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui. Arbitrų kolegija, priėmusi paprašiusi specialistų nuomonės, per 30 dienų nuo prašymo pateikimo dienos praneša Šalims ir už prekybos klausimus atsakingai institucijai apie savo sprendimą dėl įsipareigojimų sustabdymo masto. Įsipareigojimai nesustabdomi, kol arbitrų kolegija nepaskelbia sprendimo; sustabdymas turi atitikti arbitrų kolegijos sprendimą.

4. Įsipareigojimai sustabdomi laikinai tik tol, kol yra atšaukiama priemonė, kuria pažeidžiamos 2 straipsnyje nurodytos nuostatos, arba kol ta priemonė iš dalies pakeičiama taip, kad atitiktų minėtas nuostatas, kaip nustatyta 13 straipsnyje, arba kol Šalys susitaria išspręsti ginčą.

13 straipsnis

Priemonių, kurių imtasi sprendimui įgyvendinti sustabdžius įsipareigojimus, peržiūra

1. Šalis atsakovė praneša kitai Šaliai ir Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui apie priemonę, kurios ji ėmėsi arbitrų kolegijos sprendimui įgyvendinti, ir apie prašymą nutraukti Šalies ieškovės taikomą įsipareigojimų sustabdymą.

2. Jei Šalys per 30 dienų nuo pranešimo gavimo nesusitaria dėl priemonės, apie kurią pranešta, atitikties 2 straipsnyje nurodytomis nuostatoms, Šalis ieškovė pateikia arbitrų kolegijai rašytinį prašymą priimti sprendimą šiuo klausimu. Apie tokį prašymą tuo pačiu metu pranešama kitai Šaliai ir Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui. Arbitrų kolegija paskelbia savo sprendimą Šalims ir Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui per 45 dienas nuo prašymo pateikimo dienos. Jei arbitrų kolegija nustato, kad sprendimo įgyvendinimo priemonė atitinka 2 straipsnyje nurodytas nuostatas, įsipareigojimų sustabdymas nutraukiamas.

III SKIRSNIS

Bendrosios nuostatos

14 straipsnis

Abiem pusėms priimtinas sprendimas

Pagal šį susitarimą bet kuriuo metu Šalys gali priimti abiem pusėms priimtina sprendimą. Apie tokį sprendimą jos praneša Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui ir arbitrų kolegijai. Pranešus apie abiem pusėms priimtina sprendimą, arbitrų kolegija nutraukia darbą ir procedūra baigiama.

15 straipsnis

Darbo tvarkos taisyklės

1. Šio susitarimo III skyriuje nustatytoms ginčų sprendimo procedūroms taikomos prie šio susitarimo pridėamos Darbo tvarkos taisyklės.

2. Jei Šalys nenusprendžia kitaip, visi arbitrų kolegijos posėdžiai yra vieši, kaip nustatyta Darbo tvarkos taisyklėse.

16 straipsnis

Informacija ir techniniai patarimai

Arbitrų kolegija Šalies prašymu arba savo iniciatyva gali gauti informaciją, kurią ji laiko tinkama arbitrų kolegijos nagrinėjimui. Jei mano, kad tai tinkama, arbitrų kolegija taip pat turi teisę prašyti atitinkamos specialistų nuomonės. Prieš pasirinkdama specialistus arbitrų kolegija konsultuojasi su Šalimis. Taip gauta informacija turi būti atskleista abiem Šalims, kad jos galėtų pateikti pastabas. Jeigu Šalys nesusitaria kitaip, vadovaujantis Darbo tvarkos taisyklėmis, Šalyse įsisteigusiems suinteresuotiesiems fiziniams ar juridiniams asmenims leidžiama arbitrų kolegijoms teikti pranešimus raštu. Tokie pranešimai apima faktinius ginčo aspektus ir nėra susiję su teisiniais aspektais.

17 straipsnis

Aiškinimo taisyklės

Arbitrų kolegija 2 straipsnyje nurodytas nuostatas aiškina vadovaudamasi įprastomis tarptautinės viešosios teisės, įskaitant Vienos konvenciją dėl tarptautinių sutarčių teisės, aiškinimo taisyklėmis. Arbitrų kolegijos sprendimais negali būti nustatyta daugiau ar mažiau teisių ir prievolių nei nustatyta pagal 2 straipsnyje nurodytas nuostatas.

18 straipsnis

Arbitrų kolegijos sprendimai

1. Arbitrų kolegija deda visas pastangas, kad visi sprendimai būtų priimami bendru sutarimu. Jeigu sprendimo negalima priimti bendru sutarimu, sprendimas dėl svarstomo klausimo priimamas balsų dauguma. Tačiau jokiais atvejais nėra skelbiamos atskirosios arbitrų nuomonės.

2. Visi arbitrų kolegijos sprendimai yra privalomi Šalims ir jais nenumatoma jokių teisių ar įsipareigojimų fiziniams ar juridiniams asmenims. Sprendime išdėstomi nustatyti faktai, 2 straipsnyje nurodytų atitinkamų susitarimų nuostatų taikumas ir pagrindžiamos kolegijos išvados. Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitetas viešai skelbia visus arbitrų kolegijos sprendimus, išskyrus tuos atvejus, kai kolegija nusprendžia kitaip, siekdama užtikrinti slaptos verslo informacijos konfidencialumą.

IV SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

19 straipsnis

Arbitrų sąrašai

1. Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitetas ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo šio susitarimo įsigaliojimo sudaro ne mažiau kaip 15 asmenų, pageidaujančių ir galinčių būti arbitrais, sąrašą. Kiekviena Šalis pasiūlo mažiausiai penkis asmenis būti arbitrais. Abi Šalys taip pat pasirenka mažiausiai penkis asmenis, kurie nėra nei vienos Šalies piliečiai ir kurie eis arbitrų kolegijos pirmininko pareigas. Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitetas privalo užtikrinti, kad sąrašė visuomet būtų tiek asmenų.

2. Arbitrai turi specialiųjų teisės ir tarptautinės prekybos žinių arba patirties. Jie yra nepriklausomi, dalyvauja kaip individualūs asmenys ir nevykdo jokios organizacijos ar Vyriausybės nurodymų, neturi ryšių su bet kurios Šalies Vyriausybėmis ir laikosi prie šio susitarimo pridedamo Elgesio kodekso.

3. Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitetas gali sudaryti papildomus mažiausiai 15 asmenų, turinčių su konkrečiais sektoriais susijusių žinių srityse, kurioms taikomi 2 straipsnyje nurodyti susitarimai, sąrašus. Kiekviena Šalis pasiūlo mažiausiai penkis asmenis būti arbitrais. Abi Šalys taip pat pasirenka mažiausiai penkis asmenis, kurie nėra nei vienos Šalies piliečiai ir kurie eis arbitrų kolegijos pirmininko pareigas. Kai taikoma 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta atrankos procedūra, Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečio pirmininkai bendru Šalių sutarimu gali naudotis su konkrečiais sektoriais susijusiu sąrašu.

20 straipsnis

Ryšys su PPO įsipareigojimais

1. Jeigu Šalis siekia išspręsti ginčą dėl įsipareigojimo pagal PPO susitarimą, ji taiko atitinkamas PPO susitarimo taisykles ir procedūras, kurios yra taikomos nepaisant šio susitarimo nuostatų.

2. Jeigu Šalis siekia išspręsti ginčą dėl įsipareigojimo, kuriam taikomas šis susitarimas, kaip nustatyta 2 straipsnyje, ji taiko šio susitarimo taisykles ir procedūras.

3. Jei Šalis siekia išspręsti ginčą dėl įsipareigojimo, kuriam taikomas šis susitarimas, kaip nustatyta 2 straipsnyje, ir kuris iš esmės atitinka įsipareigojimą pagal PPO susitarimą, ji taiko atitinkamas PPO susitarimo taisykles ir procedūras, kurios yra taikomos nepaisant šio susitarimo nuostatų, nebent Šalys susitaria kitaip.

4. Inicijavus ginčų sprendimo procedūras, ginčus sprendžia tik pagal ankstesnes dalis išrinktas forumas, jeigu jis neatsisakė savo jurisdikcijos.

5. Nė viena šio susitarimo nuostata netrukdo Šaliai sustabdyti įsipareigojimų, kuriuos sustabdyti leido PPO ginčų sprendimo institucija, vykdymą. PPO susitarimas netaikomas siekiant sutrukdyti Šaliai sustabdyti įsipareigojimus pagal šį susitarimą vykdymo.

21 straipsnis

Terminai

1. Visi šiame susitarime nustatyti terminai, įskaitant laikotarpį, per kurį arbitrų kolegija turi paskelbti savo sprendimus, skaičiuojami kalendorinėmis dienomis nuo kitos dienos po veiksmo ar fakto, kurio atžvilgiu jie nustatyti, jei nenustatyta kitaip.

2. Kiekvienas šiame susitarime nurodytas terminas gali būti pratęstas Šalių tarpusavio susitarimu. Šalys įsipareigoja palankiai atsižvelgti į prašymus pratęsti terminą dėl Šalies patiriamų sunkumų siekiant laikytis šio susitarimo procedūrų. Šalies prašymu arbitrų kolegija gali pakeisti procedūroms taikomus terminus, atsižvelgdama į skirtingą Šalių išsivystymo lygį.

22 straipsnis

Susitarimo peržiūra ir pakeitimai

1. Įsigaliojus šiam susitarimui ir jo priedams, Asociacijos taryba gali bet kuriuo metu peržiūrėti jų įgyvendinimą, siekdama nuspręsti, ar juos tęsti toliau, pakeisti arba nutraukti.

2. Atlikdama peržiūrą, Asociacijos taryba gali svarstyti galimybę įsteigti apeliacinę instituciją, kuri būtų bendra keliems Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių susitarimams.

3. Asociacijos taryba gali nuspręsti pakeisti šį susitarimą ir jo priedus.

23 straipsnis

Įsigaliojimas

Šalys šį susitarimą privalo patvirtinti pagal savo procedūras. Šis susitarimas įsigalioja antro mėnesio pirmą dieną po tos dienos, kurią Šalys praneša viena kitai apie procedūrą, nurodytą šiame straipsnyje, užbaigimą.

Priimta Briuselyje du tūkstančiai dešimtų metų gruodžio tryliką dieną dviem egzemplioriais anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, vokiečių, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, olandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų, vokiečių ir arabų kalbomis. Visi tekstai yra autentiški.

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen

عن الإتحاد الأوروبي

За Кралство Мароко
 Por el Reino de Marruecos
 Za Marocké království
 For Kongeriget Marokko
 Für das Königreich Marokko
 Maroko Kuningriigi nimel
 Για το Βασίλειο του Μαρόκου
 For the Kingdom of Morocco
 Pour le Royaume du Maroc
 Per il Regno del Marocco
 Marokas Karalistes vārdā –
 Maroko Karalystės vardu
 A Marokkói Királyság részéről
 Għar-Renju tal-Marokk
 Voor het Koninkrijk Marokko
 W imieniu Królestwa Maroka
 Pelo Reino de Marrocos
 Pentru Regatul Maroc
 Za Marocké kráľovstvo
 Za Kraljevino Maroko
 Marokon kuningaskunnan puolesta
 För Konungariket Marocko

عن المملكة المغربية

PRIEDAI

I PRIEDAS. ARBITRŲ KOLEGIJOS DARBO TVARKOS TAISYKLĖS

II PRIEDAS. ARBITRŲ KOLEGIJOS NARIŲ IR TARPININKŲ ELGESIO KODEKSAS

I PRIEDAS

ARBITRŲ KOLEGIJOS DARBO TVARKOS TAISYKLĖS

Bendrosios nuostatos

1. Šiame susitarime ir pagal šias taisykles:

patarėjas – asmuo, Šalies pasamdytas patarti arba padėti tai Šaliai arbitrų kolegijos darbe;

Šalis ieškovė – Šalis, kuri prašo sudaryti arbitrų kolegiją pagal šio susitarimo 5 straipsnį;

Šalis atsakovė – Šalis, kuri, kaip įtariama, pažeidė šio susitarimo 2 straipsnyje nurodytas nuostatas;

arbitrų kolegija – pagal šio susitarimo 6 straipsnį sudaryta kolegija;

Šalies atstovas – darbuotojas arba kitas Vyriausybės departamento, įstaigos ar Šalies kitos valstybinės institucijos paskirtas asmuo;

diena – kalendorinė diena, jei nenurodyta kitaip.

2. Už ginčų sprendimo procedūros logistinį administravimą, ypač už posėdžių rengimą, yra atsakinga Šalis atsakovė, nebent susitariama kitaip. Tačiau, Europos Sąjungai tenka visų organizacinių reikalų išlaidos, susijusios su konsultacijomis, tarpininkavimu ir arbitražu, išskyrus tarpininkų ir arbitrų atlyginimus bei išlaidas, kurios yra kompensuojamos bendrai.

Pranešimai

3. Visus prašymus, pranešimus, rašytinius pareiškimus ar kitus dokumentus Šalys ir arbitrų kolegija siunčia e. paštu ir tą pačią dieną išsiunčia kopiją naudodamosi faksimiliniu ryšiu, registruotu paštu, pasiuntinių paslaugomis, pristatymo su gavimo patvirtinimu paslauga ar kitomis ryšio priemonėmis, kurias naudojant yra numatytas išsiunčiamų dokumentų registravimas. Jei neįrodyta kitaip, e. paštu ir faksimiliniu ryšiu siųstas pranešimas laikomas gautu jo išsiuntimo dieną.
4. Kiekvieno savo rašytinio pareiškimo elektroninę kopiją Šalis pateikia kitai Šaliai ir kiekvienam arbitrai. Taip pat pateikiama popierinė dokumento kopija.
5. Visi pranešimai atitinkamai adresuojami Maroko užsienio reikalų ministerijai ir Europos Komisijos Prekybos generaliniam direktoratui.
6. Bet kuriame prašyme, pranešime, rašytiniame pareiškime ar kitame su arbitrų kolegijos darbu susijusiame dokumente rastos smulkios rašybos klaidos gali būti ištaisytos siunčiant naują dokumentą, kuriame aiškiai nurodyti pakeitimai.
7. Jei paskutinė dokumentų pristatymo diena sutampa su oficialia Maroko arba Sąjungos šventės ar nedarbo diena, dokumentas gali būti pristatytas pirmąją darbo dieną po jos. Kiekvieną gruodžio pirmąjį pirmadienį Šalys pasikeičia kitiems metams numatytų oficialių švenčių ir nedarbo dienų sąrašais. Jokie dokumentai, pranešimai ar prašymai negali būti laikomi gautais oficialios šventės ar nedarbo diena. Be to, apskaičiuojant visus nustatytus šiame susitarime darbo dienomis išreikštus terminus, atsižvelgiama tik į abiem Šalims bendras darbo dienas.
8. Atsižvelgiant į svarstomų nuostatų objektą, visų vadovaujantis šiuo susitarimu Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui adresuotų prašymų ir pranešimų kopijos taip pat pateikiamos kitiems pagal Asociacijos susitarimą įsteigtiems susijusiems pakomitečiams.

Arbitražo pradžia

9. a) Jei pagal šio susitarimo 6 straipsnį arba Darbo tvarkos taisyklių 19, 20 arba 49 taisykles arbitrų kolegijos nariai yra išrenkami burtų keliu, abiejų Šalių atstovai dalyvauja burtų traukime.
- b) Jei Šalys nesutaria kitaip, per septynias darbo dienas nuo arbitrų kolegijos sudarymo dienos jos susitinka su arbitrų kolegija, kad nustatytų klausimus, kuriuos, kaip mano Šalys arba arbitrų kolegija, reikia išspręsti, įskaitant klausimus dėl arbitrams mokėtino atlyginimo ir išlaidų, atitinkančių PPO standartus. Arbitrų kolegijos nariai ir Šalių atstovai gali dalyvauti šiame susitikime telefonu ar per vaizdo konferenciją.

10. a) Jei per penkias darbo dienas nuo arbitrų išrinkimo dienos Šalys nesusitaria kitaip, arbitrų kolegijos įgaliojimai yra šie:

„atsižvelgiant į atitinkamas Susitarimo dėl ginčų sprendimo 2 straipsnyje nurodytas susitarimų nuostatas, nagrinėti prašyme dėl arbitrų kolegijos sudarymo pateiktą klausimą, priimti sprendimus dėl atitinkamos priemonės atitikties Susitarimo dėl ginčų sprendimo 2 straipsnyje nurodytoms nuostatomis ir pagal Susitarimo dėl ginčų sprendimo 8 straipsnį priimti sprendimą“;

- b) Šalys privalo pranešti apie arbitrų kolegijos įgaliojimus, dėl kurių jos susitarė, per penkias darbo dienas nuo jų susitarimo.

Pirminiai pareiškimai

11. Šalis ieškovė ne vėliau kaip per 20 dienų nuo arbitrų kolegijos sudarymo dienos pateikia pirminį rašytinį pareiškimą. Šalis atsakovė atsakomąjį rašytinį pareiškimą pateikia ne vėliau kaip per 20 dienų nuo pirminio rašytinio pareiškimo pateikimo dienos.

Arbitrų kolegijų darbas

12. Arbitrų kolegijos pirmininkas vadovauja visiems posėdžiams. Arbitrų kolegija gali įgalioti pirmininką priimti administracinius ir procedūrinius sprendimus.
13. Išskyrus atvejus, kai šiame susitarime nurodyta kitaip, arbitrų kolegija veiklą gali vykdyti naudodama bet kokias priemones, įskaitant telefoninį, faksimilinį ar kompiuterinį ryšį.
14. Arbitrų kolegijos svarstymuose gali dalyvauti tik arbitrai, tačiau arbitrų kolegijos nariai gali leisti, kad tokiuose svarstymuose dalyvautų ir jų padėjėjai.
15. Visų sprendimų projektų rengimas yra išskirtinė arbitrų kolegijos pareiga ir negali būti perduodama kitiems asmenims.
16. Kilus procedūriniam klausimui, kuris nepatenka į šio susitarimo ir jo priedų nuostatų taikymo sritį, arbitrų kolegija, pasitarusi su Šalimis, gali taikyti atitinkamą procedūrą, kuri atitinka minėtas nuostatas.
17. Jei arbitrų kolegija mano, kad reikia keisti kurį nors ginčo nagrinėjimo metu taikomą terminą arba atlikti bet kokią kitą procedūrinį arba administracinį patikslinimą, ji raštu praneša Šalims apie pakeitimo ar patikslinimo priežastis ir nurodo reikalingą terminą arba patikslinimą. Pasitarusi su Šalimis, arbitrų kolegija gali priimti sprendimą dėl tokio pakeitimo ar patikslinimo. Šio susitarimo 8 straipsnio 2 dalyje nustatyti terminai nekeičiami.

Pakeitimas

18. Jei arbitras negali dalyvauti ginčo nagrinėjime, nusišalina arba turi būti pakeistas, jį pakeisiantis asmuo išrenkamas pagal 6 straipsnio 3 dalį.
19. Jei Šalis mano, kad arbitras nesilaiko Elgesio kodekso ir dėl šios priežasties turėtų būti pakeistas, per 15 dienų nuo momento, kai ji sužinojo apie aplinkybių, pagrindžiančių faktą, kad arbitras iš esmės pažeidė Elgesio kodeksą, buvimą, ši Šalis turėtų pranešti kitai Šaliai.

Jei Šalis mano, kad arbitras, išskyrus pirmininką, nesilaiko Elgesio kodekso reikalavimų, Šalys pasitaria ir, jei susitaria, pakeičia arbitrą ir pasirenka jį pakeisiantį asmenį šio susitarimo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

Jei Šalys nesutaria, ar reikia pakeisti arbitrą, bet kuri Šalis gali prašyti šį klausimą perduoti spręsti arbitrų kolegijos pirmininkui, kurio sprendimas yra galutinis.

Pirmininkui nusprendus, kad arbitras nesilaiko Elgesio kodekso reikalavimų, jis burtų keliu išrenka naują arbitrą iš šio susitarimo 19 straipsnio 1 dalyje nurodyto asmenų sąrašo, kurio nariu buvo ir pirmasis arbitras. Jei pirmąjį arbitrą išrinko Šalys pagal šio susitarimo 6 straipsnio 2 dalį, jį pakeisiantis asmuo išrenkamas burtų keliu iš Šalies ieškovės ir Šalies atsakovės pasiūlytų asmenų sąrašų pagal šio susitarimo 19 straipsnio 1 dalį. Naujas arbitras išrenkamas per penkias darbo dienas nuo prašymo pateikimo arbitrų kolegijos pirmininkui dienos.

20. Jei Šalis mano, kad arbitrų kolegijos pirmininkas nesilaiko Elgesio kodekso reikalavimų, Šalys pasitaria ir, jei susitaria, pakeičia pirmininką ir pasirenka jį pakeisiantį asmenį šio susitarimo 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

Jei Šalys nesutaria, ar reikia pakeisti arbitrų kolegijos pirmininką, bet kuri Šalis gali prašyti šį klausimą perduoti spręsti vienam iš likusių asmenų sąrašo narių, pasirinktų eiti arbitrų kolegijos pirmininkų pareigas pagal šio susitarimo 19 straipsnio 1 dalį. Jo vardą ir pavardę burtų keliu ištraukia Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečio pirmininkai arba jų atstovai. Šio asmens sprendimas dėl būtinybės pakeisti pirmininką yra galutinis.

Jei šis asmuo nusprendžia, kad pirmasis pirmininkas nesilaiko Elgesio kodekso reikalavimų, jis burtų keliu išrenka naują pirmininką iš šio susitarimo 19 straipsnio 1 dalyje nurodyto asmenų sąrašo likusiųjų asmenų, kurie gali eiti pirmininkų pareigas. Naujas pirmininkas išrenkamas per penkias darbo dienas nuo šioje dalyje nurodyto prašymo pateikimo.

21. Arbitrų kolegijos darbas sustabdomas tam laikotarpiui, kuris reikalingas 18, 19 ir 20 taisyklėse nurodytoms procedūroms vykdyti.

Posėdžiai

22. Pirmininkas, pasitaręs su Šalimis ir kitais arbitrų kolegijos nariais, paskiria posėdžio dieną bei laiką ir patvirtina tai Šalims raštu. Be to, jei posėdis yra viešas, už ginčo nagrinėjimo procedūros logistinę administravimą atsakinga Šalis šią informaciją paskelbia viešai. Jeigu Šalys neprieštarauja, arbitrų kolegija gali nuspręsti posėdžio nešaukti.
23. Jei Šalys nesutaria kitaip, kai Šalis ieškovė yra Marokas, posėdžiai rengiami Briuselyje, o kai Šalis ieškovė yra Sąjunga, posėdžiai rengiami Rabate.
24. Arbitrų kolegija gali sušaukti papildomą posėdį tik išskirtinėmis aplinkybėmis. Dėl šio susitarimo 10 straipsnio 2 dalyje, 11 straipsnio 2 dalyje, 12 straipsnio 3 dalyje ir 13 straipsnio 2 dalyje nustatytų procedūrų papildomi posėdžiai nešaukiami.
25. Visi arbitrai dalyvauja visuose posėdžiuose.
26. Nepaisant to, ar nagrinėjimas yra viešas, ar ne, posėdyje gali dalyvauti šie asmenys:

- a) Šalių atstovai;
- b) Šalių patarėjai;
- c) administracijos darbuotojai, vertėjai žodžiu ir raštu, teismo referentai ir
- d) arbitrų padėjėjai.

Į arbitrų kolegiją gali kreiptis tik Šalių atstovai ir patarėjai.

27. Ne vėliau kaip prieš penkias darbo dienas iki posėdžio dienos kiekviena Šalis įteikia asmenų, kurie posėdyje tos Šalies vardu pateiks žodinius argumentus ar žodinius paaiškinimus, ir kitų atstovų ar patarėjų, kurie dalyvaus posėdyje, pavardžių sąrašą.
28. Jei Šalys nesutaria kitaip, arbitrų kolegijos posėdžiai yra vieši. Šalims nusprendus, kad posėdis yra uždaras, dalis posėdžio vis dėlto gali būti vieša, jei Šalių prašymu taip nusprendžia arbitrų kolegija. Tačiau jei Šalies pareiškimuose ir argumentuose yra slaptos verslo informacijos, arbitrų kolegija susirenka į uždarą posėdį.
29. Arbitrų kolegijos posėdžio tvarka:

Argumentavimas:

- a) Šalies ieškovės argumentai;
- b) Šalies atsakovės argumentai.

Priešiniai argumentai:

- a) Šalies ieškovės argumentai;
- b) Šalies atsakovės prieštaravimas.

30. Arbitrų kolegija gali pateikti tiesioginius klausimus bet kuriai Šaliai bet kuriuo posėdžio metu.

31. Arbitrų kolegija pasirūpina, kad kiekvieno posėdžio protokolas būtų kuo greičiau parengtas ir įteiktas Šalims.
32. Per 10 darbo dienų nuo posėdžio dienos kiekviena Šalis gali pateikti papildomą rašytinį pareiškimą dėl bet kokio posėdžio metu kilusio klausimo.

Klausimai raštu

33. Arbitrų kolegija bet kuriuo nagrinėjimo metu gali vienai ar abiem Šalims pateikti klausimus raštu. Kiekviena Šalis gauna dokumento su arbitrų kolegijos užduotais klausimais kopiją.
34. Be to, rašytinių atsakymo į arbitrų kolegijos klausimus kopiją Šalis pateikia kitai Šaliai. Per penkias darbo dienas nuo gavimo kiekvienai Šaliai suteikiama galimybė raštu pateikti pastabas dėl kitos Šalies atsakymo.

Konfidencialumas

35. Šalys užtikrina arbitrų kolegijos posėdžių konfidencialumą, jei posėdžiaujama uždarai pagal 28 taisyklę. Kiekviena Šalis neskelbtina laiko informaciją, kurią kita Šalis pateikė arbitrų kolegijai ir nurodė, kad ji yra neskelbtina. Jei Šalis arbitrų kolegijai pateikia rašytinio pareiškimo variantą su neskelbtina informacija, ji kitos Šalies prašymu ir ne vėliau kaip per 15 dienų nuo prašymo arba pareiškimo pateikimo dienos (nuo vėlesnės) pateikia neslaptą pareiškime esančios informacijos santrauką, kurią būtų galima skelbti viešai. Šios taisyklės netrukdo Šaliai viešai atskleisti savo pozicijos.

Ex parte bendravimas

36. Arbitrų kolegija negali susitikti ar susisiekti su Šalimi nedalyvaujant kitai Šaliai.
37. Nei vienas arbitrų kolegijos arbitras negali su Šalimi arba abiem Šalimis aptarinėti jokio su ginčo nagrinėjimu susijusio aspekto, jeigu nedalyvauja kiti arbitrai.

Amicus curiae pareiškimai

38. Jei Šalys per penkias dienas nuo arbitrų kolegijos sudarymo dienos nesusitaria kitaip, arbitrų kolegija gali priimti neprašytus rašytinius pareiškimus, jeigu jie pateikiami per 10 dienų nuo arbitrų kolegijos sudarymo dienos, yra glausti bei jokių būdu ne didesnės apimties kaip 15 spausdintų puslapių, įskaitant priedus, ir tiesiogiai susiję su arbitrų kolegijos svarstomu faktiniu ginču.
39. Pareiškime pateikiamas pareiškimą padavusio fizinio arba juridinio asmens aprašymas, jo veiklos pobūdis ir finansavimo šaltiniai ir šio asmens interesų arbitražo procese pobūdis. Pareiškimas pateikiamas Šalių pasirinkta kalba pagal šių darbo tvarkos taisyklių 42 ir 43 taisykles.
40. Arbitrų kolegija savo sprendime išvardija visus gautus pareiškimus, kurie atitinka pirmiau nustatytas taisykles. Arbitrų kolegija neprivalo savo sprendime atsižvelgti į šiuose pareiškimuose pateiktus argumentus. Kiekvienas pareiškimas, kurį arbitrų kolegija gauna pagal šią taisyklę, pateikiamas Šalims, kad šios pateiktų pastabas.

Skubos atvejai

41. Šiame susitarime nurodytais skubos atvejais arbitrų kolegija, pasitarusi su Šalimis, prirėkus pakoreguoja šiose taisyklėse nurodytus terminus ir apie tokius pakeitimus praneša Šalims.

Vertimas raštu ir žodžiu

42. Vykstant šio susitarimo 6 straipsnio 2 dalyje nurodytoms konsultacijoms ir ne vėliau nei įvyksta šių darbo tvarkos taisyklių 9 taisyklės b dalyje nurodytas posėdis, Šalys siekia susitarti dėl bendros darbo kalbos arbitrų kolegijos darbo metu.
43. Šalims nepavykus susitarti dėl bendros darbo kalbos, kiekviena Šalis pasirūpina, kad jos rašytiniai pareiškimai būtų išversti į kitos Šalies pasirinktą kalbą, ir pati padengia šių vertimų išlaidas.
44. Šalis atsakovė pasirūpina žodinių pareiškimų vertimu į Šalių pasirinktas kalbas.
45. Arbitrų kolegijos sprendimai skelbiami Šalių pasirinkta kalba ar kalbomis.
46. Šalys gali pareikšti pastabas dėl pagal šias taisykles parengto dokumento vertimo.

Terminų apskaičiavimas

47. Jei taikydama šių darbo tvarkos taisyklių 7 taisyklę Šalis gauna dokumentą ne tą pačią dieną, kurią tą patį dokumentą gavo kita Šalis, kiekvienas laikotarpis, kurio skaičiavimas priklauso nuo gavimo dienos, skaičiuojamas nuo vėlesnės to dokumento gavimo dienos.

Kitos procedūros

48. Šios darbo tvarkos taisyklės taip pat taikomos šio susitarimo 10 straipsnio 2 dalyje, 11 straipsnio 2 dalyje, 12 straipsnio 3 dalyje ir 13 straipsnio 2 dalyje nustatytiems procedūroms. Tačiau šiose darbo tvarkos taisyklėse nustatyti terminai koreguojami pagal specialiuosius terminus, numatytus arbitrų kolegijos sprendimui priimti vykdant minėtas kitas procedūras.
49. Jei pirmajai arbitrų kolegijai arba keliems jos nariams nepavyksta dar kartą susirinkti į posėdį dėl šio susitarimo 10 straipsnio 2 dalyje, 11 straipsnio 2 dalyje, 12 straipsnio 3 dalyje ir 13 straipsnio 2 dalyje nustatytų procedūrų, taikomos šio susitarimo 6 straipsnyje išdėstytos procedūros. Sprendimo paskelbimo terminas pratęsiamas 15 dienų.
-

II PRIEDAS

ARBITRŲ KOLEGIJOS NARIŲ IR TARPININKŲ ELGESIO KODEKSAS

Apibrėžtys

1. Šiame elgesio kodekse:
  - a) narys arba arbitras - pagal šio susitarimo 6 straipsnį sudarytos arbitrų kolegijos narys;
  - b) tarpininkas - pagal šio susitarimo 4 straipsnį tarpininko funkciją atliekantis asmuo;
  - c) kandidatas - asmuo, kurio pavardė yra šio susitarimo 19 straipsnyje nurodytame arbitrų sąraše ir kurio išrinkimas arbitrų kolegijos nariu yra svarstomas pagal šio susitarimo 6 straipsnį;
  - d) padėjėjas - asmuo, kuris nario nustatytais paskyrimo sąlygomis tvarko reikalus, atlieka tyrimą ar padeda nariui;
  - e) ginčo nagrinėjimas - pagal šį susitarimą arbitrų kolegijos atliekamas nagrinėjimas, jei nenurodoma kitaip;
  - f) darbuotojai - kai kalbama apie narį, asmenys, kuriems vadovauja ir kuriuos kontroliuoja narys, išskyrus padėjėjus.

Pareigos proceso metu

2. Kad ginčai būtų sprendžiami sąžiningai ir nešališkai, kiekvienas kandidatas ir narys vengia netinkamai elgtis ir neleidžia pasireikšti netinkamam elgesiui, yra nepriklausomas ir nešališkas, vengia tiesioginių ir netiesioginių interesų konfliktų ir griežtai laikosi gero elgesio normų. Buvę nariai privalo laikytis šio elgesio kodekso 15, 16, 17 ir 18 dalyse nustatytų įsipareigojimų.

Įsipareigojimai dėl atskleidimo

3. Prieš kandidatą pagal šį susitarimą patvirtinant arbitrų kolegijos nariu, jis atskleidžia informaciją apie interesus, ryšius ar dalykus, kurie gali daryti poveikį jo nepriklausomumui ar nešališkumui arba dėl kurių gali pagrįstai susidaryti įspūdis, kad nagrinėjant ginčą pažeidžiamos tinkamo elgesio normos arba kad ginčo nagrinėjimas vyksta tendencingai. Todėl kandidatas deda visas deramas pastangas, kad išsiaiškintų minėtus interesus, ryšius ir dalykus.
4. Apie dalykus, kurie yra susiję su faktiniais arba galimais šio elgesio kodekso pažeidimais, kandidatas arba narys tik praneša Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui, kad Šalys juos apsvarstyti.
5. Išrinktas narys ir toliau deda visas deramas pastangas, kad sužinotų apie bet kokius šio elgesio kodekso 3 dalyje nurodytus interesus, ryšius ar dalykus ir juos atskleidžia. Įsipareigojimas dėl atskleidimo yra nuolatinė nario pareiga atskleisti visus interesus, ryšius ar dalykus, kurie gali iškilti bet kuriame ginčo nagrinėjimo etape. Minėtus interesus, ryšius arba dalykus narys atskleidžia raštu pranešdamas apie juos Pramonės, prekybos ir paslaugų pakomitečiui, kad Šalys galėtų juos apsvarstyti.

Narių pareigos

6. Išrinktas narys nagrinėjant ginčą privalo kruopščiai ir veiksmingai vykdyti savo pareigas, būti sąžiningas ir uolus.
7. Narys nagrinėja tik ginčo nagrinėjimo metu iškeltus bei sprendimui priimti reikalingus klausimus ir šios pareigos neperleidžia jokiam kitam asmeniui.
8. Narys imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad jo padėjėjai ir darbuotojai susipažintų su šio elgesio kodekso 2, 3, 4, 5, 16, 17 ir 18 dalių nuostatomis ir jų laikytųsi.
9. Narys nepalaiko su ginčo nagrinėjimu susijusių *ex parte* ryšių.

Narių nepriklausomumas ir nešališkumas

10. Narys turi būti nepriklausomas ir nešališkas, neleisti pasireikšti netinkamam elgesiui ar tendencingumui, jam neturi įtakos asmeniniai interesai, išorinis spaudimas, politiniai sumetimai, visuomenės protestai, palankumas Šaliai arba kritikos baimė.

11. Narys nei tiesiogiai, nei netiesiogiai neprisiima jokių įsipareigojimų ir nesiekia jokios naudos, jeigu tai nors kiek trukdo arba gali trukdyti tinkamai vykdyti nario pareigas.
12. Narys negali naudotis savo priklausymu arbitrų kolegijai, kad patenkintų asmeninius ar privačius interesus, ir vengia veiksmų, kurie galėtų sukelti įspūdį, kad kiti asmenys gali narį kaip nors paveikti.
13. Narys negali leisti, kad finansiniai, verslo, profesiniai, šeiminiai ar socialiniai santykiai ar įsipareigojimai paveiktų jo elgesį arba nuomonę.
14. Narys turi vengti užmegzti ryšius ar įgyti finansinių interesų, kurie gali paveikti jo nešališkumą arba tikėtina, kad gali pasireikšti netinkamu elgesiu arba tendencingumu.

Buvusių narių įsipareigojimai

15. Visi buvę nariai turi vengti veiksmų, kurie gali sukelti įspūdį, jog vykdydamas pareigas narys buvo tendencingas arba galėjo pasipelnyti iš arbitrų kolegijos sprendimo.

Konfidencialumas

16. Narys arba buvęs narys niekada neatskleidžia neviešos informacijos, kuri yra susijusi su ginčo nagrinėjimu arba buvo gauta ginčo nagrinėjimo metu, arba ja nesinaudoja kitiems tikslams, išskyrus to ginčo nagrinėjimą ir niekada neatskleidžia šios informacijos arba ja nesinaudoja, kad įgytų asmeninės naudos, suteiktų naudos kitiems arba pakenktų kitų asmenų interesams.
17. Narys neatskleidžia arbitrų kolegijos sprendimo ar jo dalių anksčiau nei jis paskelbiamas pagal šį susitarimą.
18. Narys arba buvęs narys niekada neatskleidžia arbitrų kolegijos svarstymų detalių ar kurio nors nario nuomonės.

Išlaidos

19. Kiekvienas narys registruoja procedūrai skirtą laiką ir jo išlaidas bei pateikia galutinę jų ataskaitą.

Tarpininkai

20. Šiame elgesio kodekse aprašyta tvarka, taikoma nariams arba buvusiems nariams, *mutatis mutandis* taikoma tarpininkams.
-